سەلبەسپ تەڭ یگلىككە كەنەلەتىن، سەلبەسپ جاۋاپكەرشىلكتی تەڭ ارقالايتىن، سەلبەسپ تەڭ جونگە سالاتىن بىرگە ەسىك اشۋدی بلگەرلەتەيىك

ـــ ٴتوراعا شي جينپيڭنىڭ 3 ـ كەزەكتی جۇڭگو حالقارالىق يمپورت كورمەسىنىڭ اشلۋ سالتىندا سويلەگەن ارقاۋ ٴسوزی جوننده

□ حالىق گازەتىنىڭ شولۋشىسى

ادامزات قوعامىنىڭ دامۋ تاريحىنا زەر سالساق، دۇنيە ٴجۇزی ەكونوميكاسی اشق بولسا كورەگەن، توماعا ـ تۇيىق بولسا تۇرالاعان. 3 ـ كەزەكتی جۇڭگو حالقارالىق يمپورت كورمەسىنىڭ اشلۋ سالتىندا سويلەگەن ارقاۋ سوزىندە، ٴتوراعا شي جينپيڭ ٴار ەلدىڭ ەسىك اشۋعا بەتتەۋ، سەلبەسۋگە بەتتەۋ اۋقىمىن تەرەڭ يگەرىپ، دۇنيە ٴجۇزی ەكونوميكاسىنىڭ دامۋىندا ٴدوپ كەلگەن قاتاڭ سىن ـ سايىستاردی كوزدەي وتىرىپ، "سەلبەسپ تەڭ يگىلىككە كەنەلەتىن بىرگە ەسىك اشۋدی بلگەردىلەتۋگە كۇش سالۋ"، "سەلبەسپ جاۋاپكەرشىلكتی تەڭ ارقالايتىن بىرگە ەسىك اشۋدی بلگەرلەتۋگە كۇش سالۋ"، "سەلبەسپ تەڭ جونگە سالاتىن بىرگە ەسىك اشۋدی بلگەرلەتۋگە كۇش سالۋ" باستاماسىن ورتاعا قويىپ، سىن ـ سايىسقا قول ۇستاسا توتەپ بەرۋگە، دۇنيە ٴجۇزی ەكونوميكاسىنىڭ قالپىنا كەلۋىن بلگەرلەتۋگە ايقىن قۇلشىنىس باعدارىن كورسەتتی.

كەزەكتە دۇنيە ٴجۇزىنىڭ 100 جىلدا بولماعان ۇلكەن وزگەرىسی جەدەل بلگەرلەپ، جاڭا تيپتی ايدارشا ۇيرۇس وكپە قابىنۋ ىندەتىنىڭ كەڭ كولەمدە تارالۋی دۇنيە ٴجۇزی ەكونوميكاسىنىڭ ورنىقسىز، تۇراقسىز فاكتورلارىن كوبەيتتی. دەسەدە، ەكونوميكانىڭ جاھاندانۋی وبيەكتيۋ شىندىق جانە تاريح اۋقىمی، دۇنيە ٴجۇزی ٴبىر ـ بىرىنەن توماعا ـ تۇيىق، وقشاۋ كۇيدىڭ كەبىن قايتا كيمەيدی، ادام سەبىنەن ادەيی دە بولىنە سالمايدی، ٴار ەل ەكونوميكاسی ٴبىر ـ بىرىنە سۇيەنەدی، مۇددەلەر توعىسی دا بۇرىن بولماعان دەڭگەيگە جەتتی، ەسىك اشۋ بارىسىندا وراي ازىرلەپ، سەلبەسۋ بارىسىندا قيىن ماسەلەلەردی شەشۋ قاجەت. مۇنان تىس، ادامزات قوعامىنىڭ دامۋ تاريحی ٴتۇرلی سىن ـ سايىستار مەن قيىندىقتارىدی ۇزدىكسىز جەڭىپ وتىرعان تاريح ەكەنىن، جاڭا تيپتی ايدارشا ۇيرۇس وكپە قابىنۋ ىندەتىنىڭ ادامزات بەتپە ـ بەت كەلگەن ەڭ سوڭعی داعدارىس تا بولماپتىندىعىن، ٴسوز جوق، اناعۇرلىم كوپ الەمدىك سىن ـ سايىستارعا توتەپ بەرۋدىڭ دايىندىعىن ويداعىداي ىستەۋ كەرەكتىگىن كورە ٴبلۋىمىز كەرەك. ٴبىز سەنىمدی بەكەمدەپ، باتىلدىقتی كۇشەيتىپ، قول ۇستاسا وتىرىپ، حاۋىپ ـ قاتەر، سىن ـ سايىستارعا بىرگە توتەپ بەرىپ، سەلبەسۋدی، پىكىرلەسۋدی بىرگە كۇشەيتىپ، سىرتقا ەسىك اشۋدی بىرگە كەڭەيتىپ، ادامزاتتىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇلعاسىن قۇرۋدی بلگەرلەتۋىمىز كەرەك.

سەلبەسپ تەڭ يگىلىككە كەنەلەتىن بىرگە ەسىك اشۋدی بلگەرلەتكەندە عانا، ٴار ەل حالقىنا باقىت اپەرۋگە بولادی. ٴتوراعا شي جينپيڭ: "وسی رەتكی ىندەت بىزگە ٴار ەلدىڭ بەينەت پەن زەينەتتی بىرگە وتكەرەتىن تاعدىرلاس ورتاق تۇلعا ەكەندىگىن، ەلەۋلی داعدارىس الدىندا ەشكىمنىڭ دە ٴوز باسىنىڭ عانا قامىن ويلاۋىنا بولمايتىندىعىن، ىنتىماقتاسپ سەلبەسۋ سىن ـ سايىسقا توتەپ بەرۋدىڭ قاجەتتی تالعامی ەكەندىگىن ەسكەرتتی" دەپ اتاپ كورسەتتی. دۇنيە ٴجۇزی ٴار ەل حالقىنا ورتاق، دۇنيە ٴجۇزی بەتپە ـ بەت كەلىپ وتىرعان قيىندىقتار مەن سىن ـ سايىستار ٴار ەل حالقىنىڭ بىلەك بىرىكتىرىپ، قول ۇستاسپ توتەپ بەرۋىن قاجەت ەتەدی، بەيبىت داموۋ، سەلبەسپ تەڭ يگىلىككە كەنەلۋ عانا ادامزاتتىڭ تۇرا جولی. ەشقانداي مەملەكەت باسقا مەملەكەتتىڭ باسىنا تۇسكەن قيىندىقتاننان پايدا الۋىنا، باسقا ەلدەگی الاسىپىراندىقتان وزىنە ورنقتىلىق تابۋىنا بولمايدی. ٴبىر ـ بىرىنە بالداي باتىپ، سۋداي سىڭگەن تاعدىرلاس ورتاق تۇلعا تانىمىن ورناتىپ، تار شەڭبەر جانە نولدىك جينتىق ويىنى وي جەلىسىنەن شىعىپ، سەلبەسپ بىرگە يگىلىككە كەنەلۋ ۇستانىمىنا تاباندی بولۋ، كۇدىكتەنۋدەن گورى سەنىم ارتۋ، جۇدىرىق سىلتەۋدەن گورى قول ۇستاسۋ، بالاعاتتاۋدان گورى كەڭەسۋ كەرەك، ٴار ەلدىڭ ورتاق مۇددەسىن ماڭىزدی ورىنعا قويۋ، ەكونوميكانىڭ جاھاندانۋىنىڭ اناعۇرلىم اشق، سيىسمدی، جالپىعا ٴتيىمدی، بىركەلكی، بىرگە يگىلىككەنەتىن بەتالىسقا قاراي داموۋىن بلگەرلەتۋ كەرەك.

سەلبەسپ جاۋاپكەرشىلكتی تەڭ ارقالايتىن بىرگە ەسىك اشۋدی بلگەردىلەتكەندە عانا، ورتاق سىن ـ سايىستارعا توتەپ بەرۋگە بولادی. تاريح پەن امالىات حاۋپ ـ قاتەر، سىن ـ سايىس الدىندا ٴار ەلدىڭ قيىندىقتی بىلەك بىرىكتىرە جەڭىپ، ٴارقايسىسى ٴوز جاۋاپكەرشىلگىن ادا ەتۋی، وزىمنەن اسار ەشكىم جوق دەمەۋی، ٴوزىن دە، وزگەنی دە زياناداۋی ٴتيىس ەكەندىگىن داەلدەدی. قاتاڭ الەمدىك سىن ـ سايىس الدىندا، ادامزاتتىڭ داموی قايدان كەلىپ، قايدا بارۋدىڭ جول ايرىعىنداعی تاڭداۋی الدىندا، ٴار ەل جۇمىر جەر بەتىن ٴوز مىندەتی ەتەتىن جاۋاپكەرشىلىك ارقالاۋ رۋحىمەن، قول قۇسىرىپ قاراپ تۇرۋشىلاردان ەمەس، بەلسەنە ارەكەت ەتۋشىلەردەن بولىپ، ادامزاتتىڭ بولاشاعی مەن تاعدىرىن ٴوز قولىندا ۇستاۋ ٴۇشىن بىرگە قۇلشىنۋ كەرەك. ٴىری ەلدەر الدىمەن ۇلگی كورسەتىپ، نەگىزگی ەكونوميكالىق تۇلعالار وزدەرى ونەگە بولىپ، وركەندەپ كەلە جاتقان ەلدەر بەلسەندىلىكپەن ىسكەرلىك كورسەتىپ، بىرگە ەسىك اشۋ، جاۋاپكەرشىلكتی تەڭ ارقالاۋ ارقىلی دۇنيە ٴجۇزىنىڭ بىرگە داموىن بلگەرلەتۋ كەرەك.

سەلبەسپ تەڭ جونگە سالاتىن بىرگە ەسىك اشۋدی بلگەرلەتكەندە عانا، بىرگە داموی جۇزەگە اسىرۋعا بولادی. ەكونوميكانىڭ جاھاندانۋی ەكی ٴدۇزدی قانجار، ول الەمدىك داموعا قۋاتتی قوزعاۋشی ەنەرگيا ۇسىنۋمەن بىرگە، كەيبىر جاڭا جاعدايلار مەن تەڭ سىن ـ سايىستاردی الا كەلەدی. سىن ـ سايىس الدىندا، سىڭار جاقتىلىقتەڭ، قورعامپازدىقتىڭ حالقارالىق ٴتارىتىپ پەن حالقارالىق قاعيدالاردی بۇلدىرۋىنە جول بەرمەۋ، قايتا ورەلی بەيىمەمەن الەمدىك ەكونوميكانی جونگە سالۋ جۇيەسىنە رەفورما جاساپ، تيىمدىلىكتەردی تولىق ساۋلەلەندىرىپ، تيىمسىزدىكتەردەن اۋلاق بولۋ كەرەك. الەمدىك ىستەردی ٴار ەل حالقی اقىلدىسا وتىرىپ تىندىرۋعا ٴتيىس، ٴار ەلگە ۇقىق تەڭ، وراي تەڭ، ەرەجە تەڭ بولۋدی بلگەرلەتپ، الەمدىك جونگە سالۋ جۇيەسىنىڭ وزگەرگەن دۇنيە ٴجۇزىنىڭ ساياسىنا، ەكونوميكاسىنا ۇيلەسۋدىنە مۇمكىندىك جاساپ، الەمدىك سىن ـ سايىستارعا توتەپ بەرۋدىڭ رەال قادامىن جەتتىلكتەرىن قاناعاتتاندىرىپ، بەيبىت داميتىن، سەلبەسپ تەڭ يگىلىككە كەنەلەتىن تاريح اۋقىمىنا ۇيلەسۋ كەرەك. بىرگە اقىلداساتىن، بىرگە قۇراتىن، بىرگە يگىلىكتەنەتىن الەمدىك جونگە سالۋ كوزقاراسىنا تاباندی بولىپ، دۇنيە جۇزىلىك ساۋدا ۇيىمىن نەگىز ەتكەن كوپ جاقتی ساۋدا ٴتۇزىلىسىن قورعاپ، الەمدىك ەكونوميكانی جونگە سالۋ قاعيداسىن كەمەلدەندىرىپ، اشق دۇنيە ٴجۇزی ەكونوميكاسىن قۇرۋدی ىلگەرىلەتۋ كەرەك.

كەزەكتە دۇنيە جۇزىلىك كولەمدە ىندەت ٴالی جان ـ جاقتی تىزگىندەلە قويعان جوق، ىندەت بارلىق مەملەكەت ٴۇشىن ۇلكەن سناق. ىندەتتىڭ بقپالىنا ۇشراعان بولسا دا، بيىل جۇڭگونىڭ ەسىك اشۋدی كەڭەيتۋ قادامی جەدەلدەي تۇسۋدە. بولاشاقتی بەتكە العاندا، جۇڭگو ٴوزارا پايدا جەتكىزىپ، تەڭ يگىلىككە كەنەلەتىن ەسىك اشۋ ستراتەگياسىن مىزعماس تاباندىلىقپەن اتقارىپ، قاشاندا تاريحتىڭ دۇرىس جاعىندا تۇرىپ، قاشاندا كوپ جاقتىلىقتی قولداپ، كوپ جاقتىلىقتی امالياتتا ايگىلەپ، قاشاندا دۇنيە ٴجۇزىنىڭ بىرگە ەسىك اشۋىنىڭ ماڭىزدی ىلگەرىلەتۋشىسی بولىپ، ەسىك اشۋ، سەلبەسۋ، تەڭ يگىلىككە كەنەلۋ رۋحىمەن داموی دۇنيە جۇزىندەگی ٴار ەلمەن بىرگە جوسپارلاپ، مىزعماس قادامامەن ٴار ەلمەن قول ۇستاسا وتىرىپ ادامزات تاريحىنداعی وسی قيىن مەزگىلدەن شعىپ، دۇنيە ٴجۇزىنىڭ اناعۇرلىم تاماشا كەلەشەگىن بىرگە قارسی الادی.

(شىنحۋا اگەنتىگىنىڭ 11 ـ ايدىڭ 6 ـ كۇنی بەيجيڭنەن بەرگەن حاباری)

(باسی 1 ـ بەتتە)

2020 ـ جىلعا دەيىن تۇتاس اۋداندىعی 375 مىڭ 400 ەڭبەككۇشتىڭ دەنی بارلىق وتباسالاردىڭ كىرىس جولی بولۋىن، بارلىق ادامنىڭ ىستەيتىن جۇمىسی بولۋىن جۇزەگە اسىردی. كەدەي وتباسالارىنىڭ ادام باسىنا شاققاندىعی ەڭبەكاقی سيياتىندىعی كىرىسی 2014 ـ جىلعی 461 يۋاننان ارتىپ 2020 ـ جىلی 5600 يۋانعا جەتىپ، ەڭبەكاقی سيياتىندىعی كىرىستىڭ 53%ىن ۇستادی.

قىستاقتا جۇمىسسىز جان قالمادی، بارلىق ادام كىرىستەرىن ارتتىردی

9 ـ ايدىڭ 28 ـ كۇنی تاڭەرتەڭ وداناق قالاشعی بويلا قىستاعىنىڭ تۇرعىنی امانيسا ٴجۇرات پەن ايجامال تۇرسىن جول بويی قالجىڭدارىن ايتىسپ قىستاقتاعی كيىم ـ كەشەك وڭدەۋ زاۋودىنا كەلدی، ٴتارتىپ بويىنشا دەنە تەمپەراتۇرالارىن ولشەتىپ، ماسكی تاعىپ، زارارسىزداندىرۋدی ورىنداعانان كەيىن، سەحقا كىرىپ، ٴبىر كۇنگی قاربالاس جۇمىستارىن باستادی.

امانيسانىڭ وتباسىندا 5 جان بار، بۇرىنداری ەگىن سالۋمەن كۇن كەشپ كەلگەن. بىلتىر 3 ـ ايدا قىستاقتا كيىم ـ كەشەك وڭدەۋ زاۋودی قۇرىلدی، باۋلۋدان وتكەن امانيسا ٴبىرىنشی توپتاعی جۇمىسشىعا اينالدی. "بۇرىن مەن وتباسی ايەلی بولاتىنمىن، قازىر جۇمىسقا شىققانىنان بەری ٴبارى وزگەردی، اي سايىن تۇراقتی كىرىسىم بار، جانۇيامنىڭ تۇرمىس شارت ـ جاعدايی دا بارعان سايىن جاقسارا ٴتۇستی"، ـ دەدی امانيسا.

"قازىر قىستاقتا كۇنشۋاقتاپ قىسىر كەڭەس قۇراتىن جاندی تابا الماىسىز، ەڭبەك قۋاتی بار قىستاق تۇرعىندارىنىڭ بارلىعی سىرتقا شعىپ جۇمىس ىستەپ كەتتی، قارتايعان كىسىلەر دە بوس وتىرعانی جوق، نە ۇيدە سىبىرتقی ٴتۇيىپ، نە بويىرا توقپ بازارعا اپارىپ ساتادی"، ـ دەدی جاعا ارىق اۋىلی سارتوعراق قىستاعىنىڭ تۇرعىنی كامزاحان ماموت تىلشىگە قىستاقتاعی جاڭالقتاردی جەتكىزە. كامزاحان مەن ايلی قازىر يارىكەن اۋدانی يىڭىيەر اۋىل شارۋاشىلىعی ۇنيۋەرسال اشۋ شەكتی جاۋاپكەرشىلىك سەرىكتەستىگىنىڭ كوكونىس مانەرلەۋ زاۋودىندا قىزمەت ىستەپ، اي سايىن تۇراقتی كىرىسكە يە بولدی. "ەككەن سۇڭگىپىازىمىزدىڭ وتىمىنەن الاڭدامايمىز، بارلىعىن زاۋود ساتىپ الادی. ٴبىز كوبىرەك اقشا تاۋىپ، بالالارىمىزدىڭ ٴتىپتی دە جاقسی تاربيە الۋىنا مۇمكىندىك جاسايمىز"، ـ دەدی كامزاحان.

يارىكەن اۋداندىق پارتكومنىڭ ورىنباسار شۇجيی، اۋدان اكىمی ابدۇعاني مامەت بىلاي دەپ تانىستردی: سوڭعی جىلداری جۇمىستاندىرۋ ارقىلی كەدەيلەردی سۇيەمەلدەۋ قىزمەتىن تىڭعىلىقتی ىلگەرىلەتۋ ٴۇشىن، يارىكەن اۋدانی كۇشتەردی ۇيىمداستىرىپ تۇتاس اۋداننىڭ قالا، اۋىلدارىندا ارتىق ەڭبەككۇشتەرگە تەكسەرۋ ـ اداقتاۋ جۇرگىزىپ، تۇرگە ٴبولىپ ەڭبەككۇشتەردی جۇمىستاندىرۋ ەسەبىن جاساپ، "ٴبىر وتباسىنا ٴبىر شارا" اتقاردی. كاسىپ سالاسىن دامىتۋ ارقىلی جۇمىستاندىرۋدی جەبەۋدی نەگىز، ۇكىمەتتىڭ قىزمەت وتەۋدی ساتىپ الىپ جۇمىستانۋ ورىنى جاراتۋدی تولىقتاما ەتىپ، 6 ۇلكەن باقشا رايونىن، اۋىل ـ قىستاق سەحىن سۇيەنىش ەتىپ، ەڭبەك شوعىرلى كاسىپ سالالارىن دامىتىپ، اۋىل ـ قىستاق "10 شاعىن" قىزمەت وتەۋ كاسىبىن قولداۋ سياقتی ٴادىس ـ امالدار ارقىلی 100 مىڭعا جۇق قيىنشىلىعی بار وتباسىنداعی ەڭبەككۇشتەردىڭ ورنقتی جۇمىستانۋىن جۇزەگە اسىردی.

"ٴبىر ادام جۇمىستانسا، تۇتاس وتباسی كەدەيلىكتەن ارىلادی. يارىكەن اۋداننىدا ٴبىز بارلىق ادامنىڭ ىستەيتىن جۇمىسی بولۋىنا، بارلىق ادامنىڭ كىرىسىن ارتتىرۋعا قۇلشىنىپ، كەدەي وتباسىلاردىڭ كەدەيلىكتەن ارىلۋىمەن قوسا كوپ نەگىزدی كىرىسی بولۋىنا كەپىلدىك ەتىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۋدی ٴتىپتی ده ورنقتىردىق"، ـ دەدی ابدۇعاني مامەت.

كاسىپ سالاسی جۇمىستاندىرۋدی جەبەدی، قىزمەت ورنىن تاڭداۋدىڭ ورايی كوبەيدی

9 ـ ايدىڭ 29 ـ كۇنی وداناق قالاشعی راۋاتوستەڭ قىستاعىنداعی كەپتەر باعمىشىلعی بازاسىندا 20 جاستاعی امانيسا قادىر 3000نان استام كەپتەردی دەن قويا باعىپ جاتتی. "ٴبىر جىلدان استام ىستەدىم، ەڭبەكاقىم اي سايىن ٴوسىپ كەلەدی، وعان قوسا باعىمشىلىق تەحنيكاسىن دا يگەرىپ الدىم". امانيسانىڭ ايتۋىنشا، ىلگەرىندە اپەكە ـ سىڭلىلەردىڭ قىزمەتپەن قاربالاس جۇرگەنىن كورىپ، ٴوزی دە جۇمىس ىستەگىسی كەلگەن ەكەن، سوڭىندا قىستاق كادرلارىنىڭ كومەگىندە امانيسا كەپتەر باعمىشىلعی بازاسىنا جۇمىسقا تۇرعان.

ابدۇعاني بىلاي دەدی: يارىكەن اۋدانی كاسىپ سالاسىن زورايتۋ، كاسىپ سالاسی تىزبەگىن ۇزارتۋ ارقىلی بۇقارالعا ٴتىپتی دە كوپ جۇمىس ورنىن ازىرلەدی. "قازىر ٴبىز ەرەكشە ەگىمشىلىك كاسىبی، ەرەكشە جەمىس ورمان كاسىبی، كولەمدەنگەن ٴۇي قۇسی، مال باعمىشىلعی كاسىبی، ۇلتتىق ەرەكشەلىكتەگی ازىق ـ تۇلىك مانەرلەۋ كاسىبی، توقىماشىلىق، كيىم ـ كەشەك، ەلەكترونداعی بولشەكتەردی قۇراستىرۋ كاسىبی، اۋىل ـ قىستاق ساياحاتی كاسىبی سياقتی بىرنەشە ۇلكەن كاسىپ سالاسىن دامىتۋ ارقىلی قىستاق تۇرعىندارىنىڭ ٴوز ونەرىنە جانە قاجەتتىنە ساي ورنقتی جۇمىستانۋىنا مۇمكىندىك جاسادىق".

"بۇرىنداری كوپشىلىك اڭگىمەسىندە كەمنىڭ ٴۇيی كەدەي دەپ سالىستىرۋشی ەدی، قازىر كەمنىڭ ٴۇيی اقشانی كوپ تابادی، كەمنىڭ جۇمىسی جاقسی دەپ سالىستىراتىن بولدی"، ـ دەدی 9 ـ ايدىڭ 22 ـ كۇنی پاكشی اۋىلی اچچىق قىستاعىندا فيگەمەنت بۇرىش ەگىمشىلگی بازاسىندا قىستاق تۇرعىنی ميھرگۇل يسمايل. بيىل 37 جاستاعی ميھرگۇل قىستاق ەنگىزگەن ىستەيدی، ٴار ايداعی ەڭبەكاقىسی 2100 يۋان، ونىڭ ۇستىنە تاعی كۇيەۋىنە كومەكتەسىپ ەگىس جۇمىستارىن دا ىستەيدی.

ەرەكشە ەگىمشىلىك كاسىبىن زور كۇشپەن دامىتۋ ٴۇشىن، پاكشی اۋىلی 2019 ـ جىلی سناق رەتىندە 500 مۋ جەرگە فيگەمەنت بۇرىش ەگىپ تابىسقا جەتتی. بيىل اچچىق قىستاعی فيگەمەنت بۇرىش مانەرلەۋ ـ ساتىپ الۋ زاۋودىن جاڭادان سالدی ٴارى قاشقار حۇيحۇڭ اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ شەكتی سەرىكتەستىگىن ەنگىزدی، بۇكىل اۋىل بويىنشا پيگەمەنت بۇرىش ەگىلگەن جەر اۋدانی 3000 مۋدان اسىپ، 366 ەگىمشىلىك وتباسىن جەتەكتەدی.

قازىر فيگەمەنت بۇرىش مانەرلەۋ ـ ساتىپ الۋ زاۋودی جەرگىلىكتی ورىننان 83 قىستاق تۇرعىنىن جۇمىسقا قابىلداپ وتىر، مايسا ٴوسىرۋ، ٴۇزۋ كەزىندە نەشە ٴجۇز ادامدی ۋاقىتشا جۇمىسقا جالدايدی.

ابدۇعاني بىلاي دەدی: قازىر يارىكەن اۋدانىندا "ٴبىر اۋىلدا ٴبىر كاسىپ، ٴبىر قىستاقتا ٴبىر ٴونىم" بولۋ ارناسی قالىپتاسىپ ۇلگىردی، مۇنان بىلاي كاسىپ سالاسىنىڭ ۇزدىكسىز زورايۋىنا ىلەسە، جۇمىس ورنی دا بارعان سايىن كوبەيىپ، كىرىس بارعان سايىن ارتاتىن بولادی.

قامتاماسىز ەتۋ تورىن بەرىك ورناتتی، جۇمىستانۋ ساپاسی جوعارىلادی

"بۇرىنعی كىرىسىمىز ەگىن سالۋدان كەلەتىن، جىلدا جان باسىنا شاققاندا تۇرا كەلەتىن كىرىس 5000 يۋانعا جەتپەيتىن"، ـ دەدی ناۋقاستانىپ جۇرگەن ىشقۇل اۋىلی باقىت قىستاعىنىڭ تۇرعىنی قاسيەت تۇرۋپ. ونىڭ وتباسی كەدەيلىكتەن ٴساتتی ارىلعانىمەن، قايتا كەدەيلەسۋ قاتەری ٴالی دە ورىن تەۋىپ وتىر.

ابدۇعاني بىلاي دەدی: يارىكەن اۋداننىدا قاسيەت وتباسی سياقتی ەڭبەك قاشقار حۇيحۇڭ اۋىل شارۋاشىلىعىن دامىتۋ شەكتی سەرىكتەستىگىندە قىزمەت قۇاتىنان ايرىلىپ كىرىس ازايۋ سەبەبىنەن كەدەيلەسكەن، قايتا كەدەيلەسكەن جاعداي ٴالی دە ورىن تەۋىپ تۇر. "سوندىقتان ٴبىز، ٴسوز جوق، كەدەيلىكتەن ارىلۋدی، كەدەيلەسۋگە تاياپ تۇرعان، وڭاي كەدەيلەسەتىن وتباسىلاردىڭ، ت. ب كىرىستەرىن قاداعالاۋدی كۇشەيتىپ، سەبەبىن ٴدال تاۋىپ، الدىن الا باعىنتامالى كومەكتەسۋ ـ سۇيەمەلدەۋ شارالارىن قولدانىپ، ولاردىڭ دەر كەزىندە قۇتقارۋعا، جاردەمگە، كومەككە، سۇيەمەلدەۋگە يە بولۋىنا شىنايی كەپىلدىك ەتۋىمىز كەرەك".

قاسيەتتىڭ جاعدايىنا مەڭزەس، جەرگىلىكتی ۇكىمەت ونی ارنايی ورمان قورعاۋشىسی سىندی الەۋمەتتىك يگىلىك قىزمەت ورنىمەن قامداپ، جەمىس اعاشتارىن قورعاۋعا، كۇزەتۋگە، ت. ب جاۋاپتاندىردی. "ورمان قورعاۋشىسی بولعاننان كەيىن، تۇراقتی كىرىسكە يە بولدىم، وتباسىمنىڭ ادام باسىنا شاققاندا جىلدىق كىرىسی 10 مىڭ يۋاننان استی، پارتيا مەن ۇكىمەتكە ايرىقشا العىس ايتامىن"، ـ دەدی قاسيەت.

يارىكەن اۋدانی كەدەيلىكتەن ارىلتۋدىڭ جەتىستىكتەرىن بەكەمدەۋ، قايتا كەدەيلەسۋدەن جانە تىڭنان كەدەيلەسۋدىڭ جارىققا شىعۋىنان ساقتانۋ ٴۇشىن، جۇمىستانۋ ساپاسىنا كەپىلدىك ەتۋدی قامتاماسىز ەتۋگە بارىنشا كۇش سالدی. بيىل يارىكەن اۋدانی زاۋودتا تۇراتىن كادرلاردی تاڭداپ جىبەرىپ، قىزمەتكەرلەردی باسقارۋدی كۇشەيتىپ، قىزمەت وتەۋ كاسپورنداىرىنىڭ جەرگىلىكتی ورىننىڭ داموۋ ورتاسىنا ۇيلەسۋىنە سايكەسىپ جانە قىزمەت ەتىپ، جۇمىستانۋعا قىزمەت وتەۋدی باسقارۋ قىزمەت پۇنكتىنەن 10ىن قۇردی. سونىمەن بىرگە، شىنجياڭ كولەمىندە جۇمىستانۋشىلاردی وزگە كاسىپكە ۇيىمدی تۇردە وىستىرۋعا قىزمەت وتەيتىن 280 كادردی تاڭداپ جىبەرىپ، ادامدی ورنقتىرۋدی، قىزمەت ورنىن ورنقتىرۋدی شىن مانىندە ورىندادی.

جۇمىسكەرلەردی ۋايىمنان ٴونىمدی ارىلتۋ ٴۇشىن، يارىكەن اۋدانی "ٴۇشتی اماناتتاۋ، ٴبىردی اينالىمعا سالۋ" جونىندە باسقارۋ ـ قىزمەت وتەۋ مەحانيزمىن ورناتتی جانە ونی اقاۋسىزداندىردی. الدەقاشان جۇمىستانعان، كىرىسی ٴبىرشاما تومەن، جۇمىستانۋی ورنقىز بولعان، ت. ب ادامدارىدی دەر كەزىندە اداقتاپ، قىزمەت ورنىن اۋىستىرۋدی ساباقتاستىرۋدی جاقسی ىستەپ، قىزمەت ورنىندا كىرىستەرىن ارتتىرۋعا شىنايی كەپىلدىك ەتتی.

"قازىرگی قىزمەتىمە كادرلاردىڭ كومەگىمەن ورنالاسقام"، ـ دەدی ٴۇيی گۇلباق قالاشعی ياڭگۇاڭ قىستاعىندا تۇراتىن زورگۇل مامەت. ول اۋدان ورتالعىنداعی ٴبىر اۋتوكولىك جۇۋ ورنىندا جۇمىس ىستەيدی. قولىندا ونەر بولماعاندىقتان زورگۇل ورنقتی جۇمىستانۋعا شاراسی جوق ەدی. بيىل گۇلباق قالاشعی قالاشقتاعی ەڭبەكپەن، جۇمىستانۋمەن قامتاماسىز ەتۋ بولىمشەسىنىڭ ۋاق ـ ۋاق جاڭالاپ وتىراتىن قاراستى اۋماقتاعی بۇقارانىڭ جۇمىستانۋ، جۇمىسسىز قالۋ احۋالی جانە ونی ستراتەگيا بويىنشا، وتباسىلاردی كوتەرەگە الىپ بايلانىس جاساۋشى كادرلاردىڭ قىزمەت ورنىن جەتكىزىپ بەرۋی، جۇمىسقا قابىلداۋ جينالىسىن ۇيىمداستىرۋی سياقتی ٴادىس ـ امالدارمەن بۇقاراعا لايىقتی قىزمەت قاراستىردی. كوپ جاقتىڭ كومەگىندە زورگۇل قىزمەت تاۋىپ قالماستان، اجارلاندىرۋ، شاش اسەمدەۋ كۇرسىنا دا قاتىناستی، ٴبىر ٴۇيلی جانىنىڭ تۇرمىسی بارعان سايىن جاقسارادی.

زورگۇل بىلاي دەدی: "قازىر ٴار ايداعی ەڭبەكاقىم تۇراقتی، جاقسی ىستەسەم پايدا ۇلەسی دە بار، مەن اقشا جيناپ اجارلاندىرۋ، شاش اسەمدەۋ دۇكەنىن اشىپ، تۇرمىسىمدی ونان ارى جاقسارتامىن".

(تىلشىلەر ٴرايدا، جاڭ جىلي، ۋاڭ جىن، ياڭ ۋي)